

DUNJA BROZOVIĆ RONČEVIĆ
ANKICA ČILAŠ ŠIMPRAGA
Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje
Ulica Republike Austrije 16
HR-10000 Zagreb
dunja.brozovic@ihjj.hr; acilas@ihjj.hr

TIPOVI VEZANOSTI IMENA BLIZANACA

U članku se obrađuju tipovi imena blizanaca i analiziraju se tipovi njihove međusobne vezanosti. Navode se slični tipovi vezanih imena blizanaca u srodnim slavenskim, ali i drugim europskim jezicima. Rad se temelji na korpusu blizanačkih imena s područja Grada Zagreba u razdoblju od 1980. do 2006. godine, ali se navode i specifičnosti blizanačkih imena iz drugih krajeva Hrvatske.

0. Uvod

Pojava da je dvoje (troje, četvero...) ljudi rođeno zajedno te da nose iste fizičke karakteristike, katkad do nerazlikovanja, oduvijek je bila intrigantan motiv koji se kroz mitove pojavljivao u svim civilizacijama. U nekim je civilizacijama pojava blizanaca simbolizirala znak plodnosti i obilja, dok je u nekima predstavljala loš predznak, odnosno nadolazak nečeg nepoznatog, "polovičnog" i time negativnog. U indoeuropskoj tradiciji, od Kastora i Poluksa u grčkoj mitologiji, Manua i Yame u staroindijskoj te Romula i Rema u rimskoj, tema blizanaca nadahnjivala je mnoga umjetnička djela, oni su gotovo idealni likovi za cijeli žanr komedije zabuna, a arhetipska situacija razdvojenih blizanaca koji se međusobno traže te se naposljetku i sastaju, pojavljuje se u umjetnosti sve do današnjih dana.¹

¹ Poznati su noviji primjeri dječji klasik "Blizanke" Ericha Kästnera te roman "Meteor" francuskoga pisca Michela Tourniera, u kojima je središnji motiv upravo takva priča o blizancima. Također, mediji često donose priče o blizancima koji su kao dojenčad bili razdvojeni, pa su se sreli nakon nekoliko desetljeća i pritom otkrili kako vole iste stvari, kako su donosili iste odluke itd.

U prosjeku se na svakih 89 porođaja rodi jedan par blizanaca. Trojke se rađaju na svakih 7900, a četvorke na 705.000 porođaja. Čestota rađanja jednojajčanih blizanaca jest četiri puta na tisuću porođaja.² Zbog genetske istovjetnosti osobito su jednojajčani blizanci važni u istraživanjima na području medicine, psihologije, sociologije, antropologije. Takva znanstvena istraživanja najbolje mogu dokazati u kojoj mjeri fizički, psihički i socijalni razvoj čovjeka ovisi o naslijeđenim svojstvima, a koliko o utjecaju okoline.

Tema blizanaca³ zanimljiva je i jezikoslovlju. Naime, blizanci su činjenicom zajedničkog rođenja te, u slučaju jednojajčanih blizanaca i činjenicom istoga genetskog koda, od prirode uspostavljeni kao par, a kao par ih percipiraju i ostali, pa i sami roditelji, o čemu svjedoči i učestala praksa imenovanja blizanaca imenima koja čine par. Sustavnu analizu naziva za blizance u pojedinim europskim jezicima izradio je Vlado Nartnik za međunarodni projekt *Atlas Linguarum Europae (ALE)*.⁴

Problem tzv. vezanih imena blizanaca nije, međutim, pobuđivao osobitu pozornost onomastičara. Tom su se temom u prvome redu bavili sociolozi i psiholozi istražujući na koji su način roditelji odabirom imena blizanaca nastojali istaknuti ili, znatno rjeđe odbaciti često prisutno poimanje blizanaca kao “jedne osobe utjelovljene u dva tijela”. Neka su neposredna istraživanja poticaja koja su roditelji imali pri imenovanju blizanaca pokazala da su mnogi roditelji smatrali da njihova djeca, osim fizičke sličnosti dijele i jedan, zajednički identitet te su takvo poimanje nastojali istaknuti i izborom vrlo “sličnih” imena za blizance.

Jednu od prvih onomastičkih analiza vezanosti imena blizanaca za englesko govorno područje napravio je Robert Plank na temelju vlastitih istraživanja (Plank 1964). Slična su istraživanja rađena i za ruski, češki, talijanski i

² Podatke donosimo prema *The World Book Encyclopedia*, knj. 13: 919–920

³ Hrvatska se riječ *blizanac* uglavnom rabi za dvoje djece rođene u istome porodu (troje se obično naziva *trojci*, dij. *trojčeki*, četvero *četvorci* itd.) iako se termin odnosi na svu djecu rođenu u jedome porođaju. Riječ je potvrđena već u XV. st., a potječe od praslav. **blizъъь* (stcsl. *blizъъь*). Izvodi se iz pridjeva *bliz* (od prasl. **blizъ*) od kojega se izvodi većina naziva za blizance u slavenskim jezicima (usp. rus. *близнецы*, polj. *bliźnięta*, češ. *blížňata*), a preuzeli su ju i neki susjedni, neslavenski jezici (alb. *bliznak*). U većini romanskih jezika naziv za blizance izvodi se od lat. *geminus* (tal. *gemelli*, španj. *gemelos*, fran. *jumeaux* i dr.) ili od lat. *cōpula* što je posuđeno i u neke neromanske jezike. Za dvoje se blizanaca u hrvatskome bilježi i termin *dvojci*, odnosno kolokvijalno *dvojčeki*, a isti se semantizam, odnosno element “brojivosti” javlja u nazivu za blizance u mnogim ne samo europskim jezicima. U većini germanskih jezika nazivi za blizance izvode se od riječi s osnovnim značenjem ‘dvostruk’ (usp. primjerice njem. *Zwillinge*, engl. *twins*) i dr. što je sve etimološki srodno i izvodi se od iste ie. riječi **d(u)woh₁* ‘dva’. I u većini turkijskih jezika naziv za blizance izvodi se od broja dva ili imenice sa semantizmom ‘par’.

⁴ Njegova bi onomasiološka analiza pod naslovom »QL: 462 — JUMEAUX, БЛИЗНЕЦЫ, TWINS, ZWILLINGE, GEMELOS, GEMELLI« trebala biti objavljena u 8. svesku atlasa.

mnoge druge jezike i u svima se ponavljaju isti obrasci vezanosti blizanačkih imena: isto početno slovo (u najvećem broju obrađivanih uzoraka), podudaranje u inicijalnom i dočetnom slogu imena, isti dočetc i “ritmičnost” pri izgovoru i sl.

Dosad u hrvatskoj antroponomastici nije bilo istraživanja imena blizanaca, a najtemeljitiji prikaz takvih imena na dijelu slavenskoga juga dala je Milica Lađević u studiji “Tvorbeni modeli imena blizanaca u Vojvodini”, koja je objavljena u Novom Sadu 1987. godine. Kako je njezino istraživanje obuhvatilo podatke od sredine 18. stoljeća do 1983. godine, stječe se uvid u promjene repertoara i tipove vezanosti imena blizanaca tijekom dužega razdoblja.

1. Korpus

Kao predmet našeg istraživanja izabrale smo najmnogoljudniju sredinu u Hrvatskoj, s najvećim brojem novorođenčadi – grad Zagreb. Vremenski smo istraživanje ograničile na razdoblje između 1980. i 2006. godine – najstariji par blizanaca uključen u naš korpus rođen je 4. siječnja 1980., a najmlađi 5. srpnja 2006. godine. Prikupljena su osobna imena svih blizanaca koji su upisani u matične knjige rođenih u zagrebačkim matičnim uredima Črnomerec, Maksimir i Medveščak⁵.

Tako definirajući ciljnu skupinu, prikupile smo imena 8862 nositelja, od čega je 4206 dvojki (=8412 djece), 131 trojka (=393 djece), 13 četvorki (=52 djece) i 1 petorke. S obzirom na to da je korpus imena dvojki vrlo velik i sadržajan, na nj smo ograničile svoju analizu.

2. Ciljevi rada

U našem korpusu nalazimo parove imena poput *Ana* i *Marija*, *Goran* i *Zoran*, *Luka* i *Lucija*, *Marko* i *Matej*, *Nenad* i *Neven*, *Nikola* i *Nikolina* itd., u kojima kao da su roditelji izborom i povezivanjem upravo tih imena htjeli iskazati podudaranje, tj. vezanost uvjetovanu već samim zajedničkim rođenjem. Kako bismo opisale imena blizanaca i utvrdile zakonitosti njihova nadijevanja, definirale smo sljedeće ciljeve rada:

- utvrditi kakav je repertoar imena blizanaca u usporedbi s repertoarom imena neblizanaca, tj. čuvaju li se i u kojoj mjeri tradicijska aloglotska imena, kakva je zastupljenost idioglotskih te kolik je unos novih aloglotskih imena;
- utvrditi u kojoj se mjeri blizancima nadijevaju vezana, a u kojoj mjeri nevezana imena;
- ustanoviti o kojim je tipovima vezanosti riječ.

⁵ Zahvaljujemo gospođi Dragici Kovačić, šefici Odjela za upravno-pravne poslove pri Gradskom uredu za opću upravu, što nam je omogućila da dodemo do građe iz matičnih knjiga rođenih.

3.1. Repertoar imena

Analizirajući građu, utvrdile smo da repertoar imena blizanaca ima slične karakteristike kao cjelokupan suvremeni⁶ repertoar osobnih imena u Hrvatskoj. Naime, uz (1) imena idioglotskoga postanja (npr. *Zvonimir, Branimir*⁷...) u suvremenom repertoaru velik je postotak osobnih imena (2) aloglotskoga podrijetla koja smatramo tradicijskima i koja su posve prilagođena zakonitostima hrvatskoga jezičnog sustava (*Stjepan, Marko, Barbara, Ana*...) te (3) novih aloglotskih imena, koja su (3a) posve prilagođena, no ne pripadaju hrvatskoj imenskoj tradiciji (npr. *Boris, Igor, Manuela, Betina*...), zatim ona koja su (3b) djelomično prilagođena (npr. ženska osobna imena *Nikol, Žaklin*) te (3c) nova aloglotska imena neprilagođena hrvatskom jezičnom sustavu (npr. *Chiara, Melanie, Ulriche*...)⁸. U vezi s unosom novih aloglotskih imena u hrvatski antroponimikon jest i pojava pomodnih imena⁹. Riječ je o imenima koja se nadijevaju ponajviše zbog utjecaja filma, televizije, često po imenima iz popularnih televizijskih serija, te popularnih javnih osoba, pjevača, glumaca itd., tj. o imenima koja su iz bilo kojeg razloga ušla u modu. Među njima je mnogo imena koja ne pripadaju hrvatskoj tradiciji te koja mahom nisu usklađena sa zakonitostima hrvatskoga jezičnog sustava (npr. *Claudia, Renée, Donna*...). Pomodnima smatramo i imena poput osobnih imena *Michael, Erva, Elisabetta* itd., dakle ona koja su nanovo neprilagođena unatoč tomu što hrvatskoj tradiciji već pripadaju imena *Mihael, Eva, Elizabeta*.

U našem se korpusu s obzirom na neprilagođenost zakonitostima hrvatskoga jezika uočavaju dvije skupine imena:

1) imena grafijski neprilagođena hrvatskomu jeziku, npr. *Antonia i Gabriella; Daniel i Michael; Chiara i Elisabetta; Evelyn i Edward; Marko i Mery; Yenifer Paola i Paolina; Tony i Chiara; Zara Amber i Andy Tin; Evelyn i Melinda; Donna i Rhea; Julia i Johan; Ulrich Mathias i Ulrike Melanie;*

2) imena fonološki neprilagođena hrvatskomu jeziku: *Kristian i Dario; Viktorija i Gloria; Kristian i Gabriel; Viktorija i Lucia*

Pritom je u mnogim je imenskim parovima jedno ime prilagođeno, a drugo neprilagođeno: *Marko i Mery, Mia i Matija; Silvia i Valerija; Mia i Marija.*

Taj uočljivi broj novih aloglotskih imena, mahom grafijski, fonološki i morfološki neprilagođenih, odražava stanje hrvatske jezične kulture u novije doba. Tako se na onimijskoj razini događa isto što i na apelativnoj, tj. nepo-

⁶ usp. Frančić 2001.

⁷ Svi su primjeri iz korpusa imena blizanaca.

⁸ usp. Frančić – Mihaljević 1998: 31–32

⁹ U *Osnoven sistem...* pomodna su imena definirana kao „Sopstveno ime koe mošne često se javuva i se upotrebuva, bidejki e privremno vo moda.“ (str. 216)

trebno se javljaju pomodna imena kao što su *Tony, Ulriche, Doana*, upravo kao što se na apelativnoj razini svakodnevno pojavljuju mnogobrojne strane riječi, u prvome redu, naravno iz engleskoga jezika.¹⁰

S druge strane, u našem korpusu nalazimo i aloglotska imena islamskoga podrijetla, tj. imena koja pripadaju islamskoj kulturi i religiji. O njima će biti više riječi u poglavlju o vezanosti imena.

3.2. Najčešća osobna imena blizanaca

Repertoar imena blizanaca sastoji se od 1082 osobna imena¹¹. Od toga 488 imena ima dva ili više nositelja, dok se 594 imena, dakle nešto manje od polovice, javljaju samo jedanput. Takva osobna imena imaju visoku onomastičku vrijednost.

Osobno ime s najviše nositelja jest biblijsko-svetačko ime *Ivan* (267 nositelja), a drugo je po čestoti žensko osobno ime *Ana* (211 nositelja), također biblijsko-svetačkoga podrijetla. Ostala najčešća muška imena jesu: *Marko* (174), *Luka* (161), *Žosip* (132), *Filip* (108), *Tomislav* (97), *Nikola* (92), *Mario* (91), *Antonio* (86) i *Petar* (77), *Karlo* (76), *Matej* (73). Dakle, osim *Tomislava*, sva najčešća muška osobna imena pripadaju kršćanskoj imenskoj tradiciji.

Uz *Anu* najčešća su ženska osobna imena: *Ivana* (153), *Petra* (145), *Marija* (134), *Lucija* (109), *Iva* (99), *Martina* (84), *Nikolina* (72), *Katarina* (70), *Dora*¹² (67) i *Maja*¹³ (67). Osobna imena koja se mogu nadijevati i djevojčicama i dječacima jesu *Matija* (13. po čestoti s 92 nositelja) i *Borna* (35. po čestoti s 47 nositelja). I kod djevojčica najčešća imena pripadaju kršćanskoj tradiciji, ali je pomodnih imena, odnosno onih aloglotskoga podrijetla znatno više nego kod dječaka.

Najčešće narodno ime jest *Tomislav*, no ono je s 97 nositelja tek 12. po čestoti. Nakon njega slijedi *Hrvoje*, ime koje je tek 30. po čestoti s 55 nositelja, *Borna* na 35. mjestu s 47 nositelja, a na 41. je mjestu *Domagoj* s 44 nositelja. Među 25 najčešćih ženskih osobnih imena nema onih narodnoga podrijetla.

¹⁰ Primjerice imenice kao *trafficking, screening, sitcom* za koje u hrvatskome postoje prikladne zamjene (Opačić 2006). Još je gora situacija ako promatramo imena tvrtki po ulicama hrvatskih gradova.

¹¹ U prosjeku jedno osobno ime ima 7,775 nositelja.

¹² Pokraćeno ime < grč. *Dorotheā* – koja je božji dar < *dōron* ‘dar’ i *theós* ‘bog’ (Šimundić 1998: 82).

¹³ Prema Šimundiću ime *Maja* latinskoga je podrijetla < *Maia* – božica prirasta i plodova u rimskoj mitologiji (1998: 205). Vjerojatnije je, međutim, ime *Maja* tumačiti kao hipokoristik od imena *Marija* (HER, 2002: 699).

Tablica: Pedeset najčešćih osobnih imena blizanaca:

osobno ime	broj nositelja	spol
1. Ivan	267	m
2. Ana	211	ž
3. Marko	174	m
4. Luka	161	m
5. Ivana	153	ž
6. Petra	145	ž
7. Marija	134	ž
8. Josip	132	m
9. Lucija	109	ž
10. Filip	108	m
11. Iva	99	ž
12. Tomislav	97	m
13. Nikola	92	m
14. Matija	92	m/ž
15. Mario	91	m
16. Antonio	86	m
17. Martina	84	ž
18. Petar	77	m
19. Karlo	76	m
20. Matej	73	m
21. Nikolina	72	ž
22. Katarina	70	ž
23. Matea	69	ž
24. Dora	67	ž
25. Maja	67	ž
26. Kristina	65	ž
27. Tea	61	ž
28. Sara	59	ž
29. Jelena	57	ž
30. Hrvoje	55	m
31. Ante	52	m
32. Marina	52	ž
33. Bruno	48	m

34. Dominik	48	m
35. Borna	47	m/ž
36. Lana	47	ž
37. Fran	46	m
38. Valentina	46	ž
39. Stjepan	45	m
40. Karla	45	ž
41. Domagoj	44	m
42. Mihael	44	m
43. Antonija	42	ž
44. David	41	m
45. Lara	41	ž
46. Lea	41	ž
47. Nika	41	ž
48. Laura	39	ž
49. Mateo	38	m
50. Josipa	38	ž

3.3. Nepotvrđeni imenski parovi i parovi s malom čestotnošću

Uvid u povijesnu građu te poznavanje podataka iz drugih hrvatskih sredina omogućili bi nam da utvrdimo kakav je bio repertoar imena blizanaca u starijim razdobljima i koje su karakteristike nezagrebačkih antroponimikona. Kako zasad ne raspoložemo tim podacima, provjerile smo neke tradicionalne vezane imenske parove blizanaca za koje smo pretpostavile da bismo ih mogle očekivati u korpusu. Utvrdile smo da neki od njih nisu potvrđeni u našem korpusu, a drugi su izrazito rijetki.

1) Imenski parovi koji nisu potvrđeni

a) *Kuzma* i *Damjan* – Svetci zaštitnici liječnika. Prema legendi bili su blizanci koji su, premda arapskoga podrijetla, odgojeni u kršćanskoj vjeri. Za cara Dioklecijana proganjani su i osuđeni na smrt.

Prema našoj građi ni jednom djetetu nije nadjenuto ime *Kuzma*, dok četvorica nose ime *Damjan*. Valjalo bi utvrditi je li taj par češći u sredinama gdje se ti svetci više svetkuju, npr. u Dalmaciji.

b) *Věra* i *Nada*

Osobno ime *Věra* može se tumačiti kao pokraćeno ime < *Věronika* ili kao onimizirani apelativ *vera* u značenju ‘vjera’, s ekavskim refleksom jata koji je

karakterističan za zagrebačku kajkavsku sredinu. U imenskom paru *Věra* i *Nada* riječ je upravo o onimiziranim apelativima *vjera* i *nada*, koji u kršćanskom sustavu vrijednosti predstavljaju dvije od sedam kreposti, u umjetnosti često prikazivane kao ženski likovi s određenim atributima.

Kako se ta imena posljednjih 25 godina izrazito rijetko nadijevaju (*Věra* – 1, *Vjera* – 1; *Nada* – 1), taj par nije potvrđen.

c) *Ivica* i *Marica* – Imenski par iz popularne dječje bajke nije ni jednom potvrđen. Štoviše, osobno ime *Marica* ne nalazimo u repertoaru blizanaca u posljednjih 25 godina.

d) *Adam* i *Eva*

Premda osobna imena praroditelja ljudskog roda postoje u našem repertoaru imena blizanaca, ona uvijek dolaze u kombinaciji s nekim drugim imenima, a nikada kao vezana imena jednoga para blizanaca. Prema podacima Milice Lađević u Vojvodini je u više od dva stoljeća taj imenski par potvrđen 20 puta.

e) *Lazar* i *Marta* – Novozavjetne ličnosti, brat i sestra.

S obzirom na to da ni jednom dječaku nije nadjenuto ime *Lazar*, nije potvrđen ni tradicionalni par *Lazar* i *Marta*.

f) *Mojsije* i *Aron*

Imena *Mojsija* i njegova starijega brata i pomoćnika *Arona*, prvoga starozavjetnoga velikog svećenika, ne nalazimo u repertoaru imena zagrebačkih blizanaca u posljednjih 25 godina.

g) *Šimun* i *Ana* – Imenski par nastao prema Šimunu Bogoprincu, koji je prema Lukinu evanđelju (Lk 2,25) u jeruzalemskom hramu dočekaos Josipa i Mariju te u njihovu djetetu Isusu prepoznao Mesiju, i proročici Ani (Lk 2,36), koja je taj tren ušla u hram i počela veličati Gospoda.

Premda je *Ana* najčešće žensko ime, a i muško je ime *Šimun* potvrđeno, doduše sa samo sedam nositelja, u građi nije potvrđen ni jedan takav vezani par. Pretpostavljamo da je taj par uobičajeniji u sredinama u kojima je češće ime *Šimun*, ponajprije u Dalmaciji.

h) *Milan* i *Ivan*, junaci epske narodne poezije, nisu potvrđeni premda je *Ivan* najčešće muško osobno ime, a ni *Milan* s 10 nositelja nije rijetko ime.

2) Imenski parovi s malom čestotnošću

a) *Miloš* i *Marko*, junaci epske narodne poezije, potvrđeni su samo jedanput. Osobno ime *Miloš* u korpusu se pojavljuje samo dvaput, dok je *Marko*, sa 174 nositelja, treće ime po čestoti.

b) *Predrag* i *Nenad*, u prošlosti popularna narodna imena braće blizanaca, potvrđena su samo četiri puta. Inače, u korpusu se *Predrag* javlja 6, a *Nenad* 15 puta.

Prema istraživanju Milice Lađević u Vojvodini je to bio jedan od najčešćih parova imena blizanaca, osobito u drugoj polovici 20. stoljeća¹⁴. Ondje je taj par potvrđen čak 67 puta.

Često su ta imena nadijevana u paru kad roditelji nisu znali spol svoga još nerođenoga djeteta, a nerijetko se nije znalo ni nosi li majka jedno ili dvoje djece. Stoga su bili ugodno iznenađeni kad bi im se rodili sinovi, jedan kojeg su željno čekali – *Predrag*, i drugi kojemu se nisu nadali – *Nenad*. Uvođenjem ultrazvučnoga pregleda u ginekologiju 70-ih godina 20. stoljeća roditelji su dobili mogućnost saznati koliko djece majka nosi i kojega su ona spola pa je to vjerojatno razlog smanjenoj popularnosti imena *Predrag* i *Nenad* u posljednjih 25 godina.

c) *Mihael* i *Gabrijel* (arhanđeli) – potvrđena samo 2 para.

Iako je ime *Mihael* relativno često (44 nositelja), a ni *Gabrijel* nije rijetko (*Gabriel*¹⁵ – 8 nositelja, a *Gabrijel* 11), ovaj je imenski par izrazito rijedak.

d) *Petar* i *Pavao*

Prema su imena dvojice apostola i utemeljitelja kršćanske Crkve vrlo popularna (*Petar* (77), *Petra* (145), *Pavo* (11), *Pavel* (3), *Pavle* (1), *Pavo* (1), *Pavla* (3), *Paula* (30)), u paru ne dolaze osobito često. Par *Petar* i *Pavao* potvrđen je 7 puta, *Petra* i *Paula* 6 puta, *Petra* i *Pavla* dva puta, dok su *Pavao* i *Petra* te *Petra* i *Pave* potvrđeni samo jedanput.

4.1. Vezanost osobnih imena

Vezanim imenima¹⁶ smatramo ona imena koja se podudaraju na izraznoj razini (npr. *Danica* i *Marica*) ili su u motivacijskoj i/ili semantičkoj vezi¹⁷ (npr. *Petar* i *Pavao*). Iz onomastičke literature poznato je da običaj nadijevanja vezanih imena postoji diljem svijeta. Vezana se imena javljaju u raznih naroda i svuda se mogu uočiti dva stupnja vezanosti: ponajprije vezanost imena unu-

¹⁴ v. Lađević 1987: 32

¹⁵ Oblike *Gabriel* i *Gabrijel* smatramo dvjema imenskim jedinicama, no ovdje ih navodimo zajedno jer se u paru s *Mihaelom* kao ime drugoga arhanđela pojavljuje fonološki prilagođeno ime *Gabrijel* i neprilagođeno *Gabriel*.

¹⁶ Napominjemo da se u jedinom onomastičkom terminološkom priručniku u nas *Osnoven sistem i terminologija na slovenskata onomastika* ne navodi termin „vezano ime“. Taj bi pojam svakako morao ući u osnovno onomastičko nazivlje.

¹⁷ Milica Lađević o vezanim imenima kaže sljedeće: „Veze parova imena mogu biti tradicionalne ili zasnovane na podudarnim formalnim ili semantičkim segmentima antroponima.“ (1987: 60)

tar obitelji te vezanost imena blizanaca¹⁸. Na primjer, unutar poznate hrvatske skijaške obitelji izrazno se, tj. svojim tvorbenim morfemima, podudaraju imena kćeri *Janice* i sina *Ivice* s imenom njihove majke *Marice*. S druge strane, u Italiji u Milanu registriran je tip vezanosti prema kojemu se djeci nadijevaju imena s istim početnim slovom kojim počinje majčino ime. Vezanost može biti takva da se imena sinova vežu s imenima očeva, a imena kćeri s imenima majki. No potvrđeno je i vezanje imena sinova s imenima majki te imena kćeri s imenima očeva. Na hrvatskom području, u Dubrovniku postojao je običaj po kojem su braća i sestre dobivala isto ime, ali su se razlikovala atributom, npr. *Niko Veliki* – *Niko Mali*, *Mare Velika* – *Mare Mala*¹⁹. Taj se običaj nije provodio samo u slučaju blizanaca, no njima su se mogla nadijevati imena s istom osnovom, ali različitim sufiksima, npr. *Marija* i *Marijeta*.

Prema Nikonovu (1974.) među narodima na području nekadašnjeg SSSR-a, osobito u onih islamske vjeroispovijedi, vezana su imena blizanaca vrlo česta. Navodi primjer 50 parova blizanaca rođenih 1968. godine u dijelu Kazahstana među kojima nije bio ni jedan par nevezanih imena.

U našem susjedstvu, u Vojvodini, prema Milici Lađević u drugoj polovici 20. stoljeća uočljiv je nagli skok broja vezanih imena (1987: 58). Njezina je građa obuhvaćala 3649 parova blizanaca, odnosno 2254 imenska para. Vezanost imena utvrdila je za 1147 imenskih parova, čime je obuhvaćeno 2179 parova blizanaca. Utvrdila je i da su vezana imena češća kod istospolnih nego kod raznospolnih blizanaca (str. 61). Kod istospolnih se blizanaca vezanost u većem broju temelji na podudaranju završnog nego početnoga dijela imena. Za raznospolne je blizance karakteristično vezanje početnoga dijela imena i tvorba parova od onih imena koja se minimalno razlikuju (Lađević 1987: 61).

Koliko su u našoj građi zastupljena vezana imena blizanaca i o kojim je tipovima vezanosti riječ?

U našoj građi s 4206 parova blizanaca utvrđeno je 3330 imenskih parova. Među njima čak su 2934 para potvrđena samo jedanput. Vezanost imena utvrdile smo za jednu četvrtinu, tj. za 883 imenska para, dok je ostalih 2447 nevezano.

Nakon analize građe izdvojeni su sljedeći tipovi vezanosti:

- I. izrazna vezanost
- II. mocijska vezanost
- III. izrazno i motivacijski vezani parovi imena
- IV. motivacijska vezanost i tradicionalni imenski parovi.

¹⁸ Nikonov 1974.

¹⁹ Muljačić 1963: 112.

4.2. Tipovi izrazne vezanosti

S obzirom na izrazno podudaranje utvrđeno je 11 tipova vezanosti.

1) Najmanji stupanj izrazne vezanosti – imena s istim početnim slovom (obuhvaćeni istospolni i raznospolni blizanci)

U ovoj su skupini 283 imenska para pa je to i najčešći tip vezanosti. Većina, tj. 247 parova, javlja se samo jedanput, 28 se imenskih parova pojavljuje dva puta, a češće od dva puta potvrđeni su samo sljedeći parovi: *Josip* i *Jelena* (5), *Tin* i *Teo* (5), *David* i *Dominik* (4), *Laura* i *Lorena* (4), *Lana* i *Luka* (3), *Leon* i *Luka* (3), *Magdalena* i *Mihaela* (3), *Marija* i *Mia* (3) te *Sanja* i *Siniša* (3).

2) Podudaranje u 2, 3 ili 4 početna slova

U građi su 204 imenska para koja se podudaraju u dva, tri ili četiri početna slova pa je ova skupina druga po brojnosti vezanih parova. U građi je 159 imenskih parova potvrđeno samo jedanput (npr. *Mirjana* i *Mirela*, *Viktor* i *Vid*, *Sanja* i *Sandra*), 30 se imenskih parova javlja dvaput, 8 triput, 4 po četiri puta, a češće od toga: *Lucija* i *Luka* (7) te *Maja* i *Mario* (5).

3) Podudaranje u inicijalu i završnom dijelu imena

Ova skupina nije osobito brojna, obuhvaća 20 parova imena, a najčešći su *Katarina* i *Kristina* (8) te *Dubravko* i *Darko* (2).

4) Podudaranje u početnim i završnim dijelovima imena – visok stupanj izrazne vezanosti

Malobrojna skupina sa sedam parova među kojima su najčešći: *Marina* i *Martina* (6), *Ivana* i *Ivona* (3) te *Katarina* i *Karolina* (2).

5) Podudaranje u sufikslnim morfemima

Ova je skupina treća po brojnosti, a obuhvaća 185 parova, od čega se čak 147 javlja samo jedanput.

Najčešći su parovi: *Tanja* i *Sanja* (13), *Martina* i *Nikolina* (12), *Katarina* i *Nikolina* (7), *Martina* i *Valentina* (6), *Kristina* i *Marina* (5), *Kristina* i *Nikolina* (5), *Lea* i *Tea* (4), *Božica* i *Štefica* (3), *Katarina* i *Martina* (3), *Nikolina* i *Valentina* (3), *Katarina* i *Marina* (3) te *Sara* i *Dora* (3), a među muškim parovima *Goran* i *Zoran* (8), *Mario* i *Dario* (6), *Marko* i *Darko* (5) te *Marijo* i *Darijo* (3).

6) Imena s istom osnovom – 16 parova

Više od dvaput potvrđeni su: *Ivan* i *Iva*, *Matea* i *Matija* te *Tihana* i *Tihomir*.

7) Imena s istim slovima, ali različitim redosljedom

Šest je takvih parova imena: *Karla* i *Klara*, *Ivano* i *Ivona*, *Ela* i *Lea*, *Zoran* i *Ozren*, *Alan* i *Lana* te *Teodora* i *Dorotea*.

8) Dvostruka imena u kojih se podudaraju početni dijelovi prvih sastavnica u imenu: *Dominik Luka* i *Dorotea Ana*.

9) Dvostruka imena u kojih su prve sastavnice mocijski vezane, a druge se ponavljaju u inicijalima: *Sanel Avdija* i *Sanela Ajkune* te *Ulriche Melanie* i *Ulrich Mathias*.

10) Dvostruka imena sa zamjenom redosljedja sastavnica: *Valentina Vilma* i *Vilma Valentina*, *Ana Elena* i *Elena Ana*.

11) Dvostruka imena s istom drugom sastavicom: *Ana Maria* i *Eva Maria*, *William Gees* i *Milan Gees*.

12) Podudaranje u središnjem i završnom dijelu: *Biljana* i *Ljiljana* (3), *Adelma* i *Elma*, *Medina* i *Almedina*.

4.3. Mocijska vezanost imena blizanaca

Imena nastala mocijskom tvorbom u onomastičkoj se literaturi nazivaju parnim imenima. Među 4206 parova blizanaca samo je 67 parova (= 1,6%) mocijski vezanih osobnih imena blizanaca, od čega se 46 parova pojavljuje samo jedanput. Najčešći su parovi imena svetačkoga podrijetla: *Ivan* i *Ivana* (25), *Nikola* i *Nikolina* (12), *Petar* i *Petra* (10), *Danijel* i *Danijela* (8), *Ĵosip* i *Ĵosipa* (6) te *Kristijan* i *Kristina* (5).

U korpusu izdvajamo i 18 parova ženskih imena u kojima su oba nastala mocijskom tvorbom od muških osobnih imena. Više od jednog puta potvrđeni su parovi: *Matea* i *Petra* (4), *Ĵosipa* i *Ivana* (2), *Ĵosipa* i *Petra* (2), *Karla* i *Paola* (2) te *Matea* i *Ivana* (2).

4.4. Izrazno i motivacijski vezani parovi imena

U ovoj su skupini imena koja se izrazno podudaraju, ali među njima postoji i motivacijska veza. Riječ je uglavnom o imenima apostola ili evanđelista koja počinju istim slovom, a istodobno čine i tradicionalni imenski par. U korpusu je 11 takvih parova: *Marko* i *Matia* (2), *Marko* i *Matija* (12), *Marko* i *Mate*²⁰, *Marko* i *Matej* (2), *Marko* i *Mateja* (3), *Marko* i *Mateo*; *Petar* i *Pavao* (7), *Petra* i *Pavao*, *Petra* i *Paula* (6), *Petra* i *Pave*, *Petra* i *Pavla* (2).

4.5. Motivacijska vezanost i tradicionalni imenski parovi

Utvrđene su tri motivacijske skupine: biblijski parovi imena, imena iz hrvatske povijesti te ostala imena.

I. Biblijski parovi imena

1) Apostoli: 11 parova apostolskih imena: *Filip* i *Ĵakov* (6), *Ivan* i *Petar* (4),

²⁰ Imenski parovi uz koje ne stoji brojana oznaka potvrđeni su samo jedanput.

Ivan i Filip (3), *Andrija i Ivan* (2), a ostali samo jedanput: *Andrija i Jakov*, *Ivan i Šimun*, *Jakov i Matija*, *Jakov i Šimun*, *Matej i Andrija*, *Šimun i Andrija*, *Toma i Jakov*.

2) Evanđelisti: *Ivan i Marko* (19), *Ivan i Luka* (17), *Ivana i Marko* (2), *Ivan i Matija* (9), *Ivan i Matej* (5), *Ivan i Matea* (2)

3) Arhanđeli: *Gabriel i Mihael* (2)

4) Stare prvorotkinje: *Ana i Sara* (2)

5) *David i Josip*

6) Biblijske sestre koje su ugostile Isusa: *Marta i Marija* (5)

7) Isusovi roditelji: *Josip i Marija* (2), *Josipa i Marija*

8) Mati i Blažena Djevica Marija: *Ana i Maria* (2), *Ana i Marija* (30)

9) Mati i muž Blažene Djevice Marije: *Ana i Josip* (8)

10) Osnivači crkvenih redova: *Brigita*²¹ i *Ignacija*, *Toma i Franjo*.

II. Parovi imena prema ličnostima iz hrvatske povijesti

Svaki narod u svoj repertoar imena unosi osobna imena zaslužnih ličnosti iz nacionalne povijesti. U našem korpusu među tim imenima dominiraju ona narodnoga podrijetla (npr. *Branimir*, *Domagoj*, *Tomislav*) pred tradicijskim aloglotskim imenima (npr. *Andrija*, *Petar*, *Stjepan*).

1) Imena hrvatskih kraljeva: *Tomislav i Zvonimir* (3), *Tomislav i Petra* (2), *Tomislav i Stjepan* (2), *Tomislav i Krešimir*, *Tomislav i Petar*, *Petar i Stjepan*, *Stjepan i Andrija*.

2) Imena ostalih hrvatskih vladara: *Hrvoje i Domagoj* (7), *Mislav i Borna* (3), *Tomislav i Hrvoje* (3), *Branimir i Krešimir* (2), *Domagoj i Tomislav* (2), *Mislav i Hrvoje* (2), *Tomislav i Branimir* (2), *Borna i Domagoj*, *Branimir i Domagoj*, *Domagoj i Krešimir*, *Domagoj i Mislav*, *Mislav i Branimir*, *Mislava i Branimir*, *Tomislav i Borna*, *Zvonimir i Domagoj*

3) ime i prezime *Petar Zrinski*: *Petra i Zrinka* (2).

III. Ostala motivacijski vezana imena

1) Dijelovi složenog ili dvostrukog imena: *Dora i Tea* (< *Dorotea*), *Franjo i Josip* (< *Franjo Josip*)

2) Fitonimi: *Ljiljana i Neven*, *Dunja i Mirta*

3) Imena s istim ili bliskim značenjem: *Natalija i Renato*, *Jelena i Helena*, *Zdravko i Valentina*²²

4) Iz starije hrvatske književnosti: *Judita i Dubravka*²³

²¹ Prema Brigiti Švedskoj, osnivačici reda Presvetog Otkupitelja i zaštitnici Švedske.

²² Prema muškome imenu Valentin < *lat.* valens 'zdrav, moćan'.

²³ Istoimena djela Marka Marulića i Ivana Gundulića.

- 5) Jugoslavenski kraljevi: *Aleksandar* i *Petar*
- 6) Junaci Krležinih romana: *Filip* i *Leon*²⁴
- 7) Likovi iz filma: *Amelie* i *Heidi*
- 8) Likovi iz pjesme: *Valentino* i *Renato*²⁵ (3), *Tina* i *Marina*²⁶
- 9) Nebeska tijela: *Luna* i *Stela*, *Luna* i *Stella*²⁷, *Sunčica* i *Zvezdana*
- 10) Sinovi Josipa Broza Tita: *Mišo* i *Žarko*
- 11) Početak svjetla: *Zora* i *Iskra*
- 12) Srpski car i carica: *Dušan* i *Milica*.

4.6. Islamska imena

Kako u Zagrebu žive i pripadnici nekršćanskih vjeroispovijedi, i to ponajviše oni islamske konfesije, u građi nalazimo i 67 parova s imenima islamskoga podrijetla. Za 22 para nismo utvrdile vezanost, dok je među ostalima 8 moćijski vezanih parova (npr. *Anes* i *Anesa*, *Edin* i *Edina*, *Sanel* i *Sanela*), 1 motivacijski (*Isa* i *Musa*), 36 izrazno vezanih parova (npr. *Amir* i *Emir*, *Enis* i *Denis*, *Sandra* i *Sanela*, *Samir* i *Selma*). Među izrazno vezanim četiri su para kombinacija islamskog i kršćanskog imena (svima je otac musliman, a majka kršćanka: *Mario* i *Muriz*, *Meri* i *Muhamet*), a tri para kombinacija islamskog i hebrejskog ili grčkog imena.

5. Dvostruka imena blizanaca

Običaj nadijevanja dvostrukih imena u Hrvata počinje u srednjem vijeku (vjerojatno u 10. stoljeću), kad su hrvatski kraljevi počeli dobivati po dva imena (npr. *Mihajlo Krešimir*, *Stjepan Držislav*), i traje do danas. O takvim imenima u današnje doba u Hrvatskoj pisala je Anđela Frančić koja utvrđuje da godine 2001. u sedam najvećih hrvatskih gradova dvostruka imena čine gotovo četvrtinu imena istraživane antroponimije, i to češće kod dječaka nego djevojčica te zaključuje da je “njihova povećana pojavnost u suvremenoj antroponimiji izraz pomodnosti” (Frančić 2002 : 84). Uz tradicionalna dvostruka imena (npr. *Šimun Petar*, *Marija Magdalena*, *Petar Krešimir*) prevladavaju dvostruka imena s objema aloglotskim sastavnicama koja ne nalazimo u tradicijskom hrvatskom antroponimikonu i koja mahom imaju samo jednog nositelja (Frančić 2002 : 85).

Koliko su česta dvostruka imena u bliznacima?

²⁴ Prema likovima Filipa Latinovicza i Leona Glembya.

²⁵ Prema pjesmi „Valentino i Renato“ Novih fosila (sredina 80-ih godina 20. stoljeća).

²⁶ Prema istoimenoj pjesmi Daniela Popovića (sredina 80-ih godina 20. stoljeća).

²⁷ Lat. luna ‘mjesec’ i stella ‘zvezda’.

Istospolni blizanci, osobito jednojajčani, zbog svoje fizičke sličnosti svakodnevno doživljavaju da ih mnogi ljudi ne razlikuju. Često je problem i u tome što okolina, ako ih i raspoznaje, ne može zapamtiti komu pripada koje ime, tj. ako je osoba $X = Sanja$, a osoba $Y = Tanja$, zabunom se imena pogrešno pridružuju nositeljicama kao $X = Tanja$, a $Y = Sanja$. Ako su obojici braće ili objema sestrama nadjenuta netradicijska dvostruka imena, javlja se novi problem. Npr. ako je $X = Emin Vanja$, a $Y = Emir Saša$, u komunikaciji su moguće pogreške: a) $X = Emir Saša$ i $Y = Emin Vanja$, b) $X = Emin Saša$ i $Y = Emir Vanja$ te c) $X = Emir Vanja$ i $Y = Emin Saša$. Dakle, kod jednojajčanih blizanaca identifikacijska funkcionalnost njihovih jednostrukih imena nije stopototna, a ako su im nadjenuta vezana dvostruka imena, moguće je da im se ta funkcionalnost uvelike smanji.

U našem radu dvostrukim imenima smatramo:

- a) dvoriječne strukture (npr. *Ana Marija, Ana Elena*)
- b) imenske polusloženice (npr. *Ana-Marija, Zrinka-Maria*)

U građi je 4206 parova blizanaca, a među njima:

- a) jedno dijete ima jednostruko, a drugo dijete dvostruko ime: 87 parova
- b) oba djeteta s dvostrukim imenima: 39 parova
- c) 1 par djece s trostrukim imenima.

I. Istospolni blizanci

1) Jedna sestra jednostruko, a druga dvostruko ime (27 blizanačkih parova)

1.	Ana	Iva Marijana
2.	Ana Marija	Bojana
3.	Ana Marija	Borna
4.	Ana Marija	Ivana
5.	Ana Marija	Kristina
6.	Ana-Maria	Laura
7.	Ana-Maria	Tatjana
8.	Anamarija ²⁴	Anabela
9.	Ana-Marija	Andrea
10.	Anamarija	Antonela
11.	Ana-Marija	Kristina
12.	Anamarija	Petra

²⁸ Dvojbeno je imensku sraslicu *Anamarija* smatrati dvostrukim osobnim imenom. S obzirom na pravopisnu zbrku u pisanju dvostrukih osobnih imena, za potrebe ovoga rada ne radimo razliku među likovima *Ana Marija, Ana-Marija* i *Anamarija*.

13.	Anamarija	Valentina
14.	Antonella Lea	Antonia
15.	Antonia	Anamaria
16.	Gabrijela	Mihaela Karmen
17.	Gabrijela	Anamarija (2 x)
18.	Ivona	Anamarija
19.	Julijana	Kristina
20.	Karla	Lara Kristina
21.	Lorena	Anamarija
22.	Martina	Anamarija
23.	Matea	Ana Marija
24.	Matija	Ana Marija
25.	Matija	Ana-Marija
26.	Rebecca	Ana-Marija
27.	Yenifer Paola	Paolina

Prevladavaju dvostruka imena sastavljena od imena *Ana* i *Mari(j)a*: *Ana Marija* (6 puta), *Ana-Marija* (4 puta), *Ana-Maria* (2 puta), *Anamaria* (1 put), *Anamarija* (8 puta) i *Marijana* (1 put).

2) Obje sestre – dvostruka imena (10 parova)

1.	Ana Elena	Elena Ana
2.	Ana Maria	Eva Maria
3.	Antonija Tia	Marijana Mia
4.	Katarina Ann	Ella Marie
5.	Kiara Lucija	Nika Lucija
6.	Michela Marija	Chiara Silvana
7.	Rada Iva	Luka Nera
8.	Tia Ella	Mia Emma
9.	Valentina Vilma	Vilma Valentina
10.	Zrinka-Maria	Ana-Maria

U građi je samo deset parova u kojima obje sestre imaju dvostruka imena. Među tim su imenima uočena tri tipa vezanosti:

a) iste sastavnice, ali različit redoslijed: *Ana Elena* i *Elena Ana*; *Valentina Vilma* i *Vilma Valentina* – identifikacijska funkcija takvih imena posve je upitna;

b) različita prva i ista druga sastavnica: *Ana Maria* i *Eva Maria*; *Kiara Lucija* i *Nika Lucija*; *Zrinka-Maria* i *Ana-Maria*;

c) izrazna vezanost prvih te drugih sastavnica: *Antonija Tia* i *Marijana Mia*; *Tia Ella* i *Mia Emma*.

Napomena: različit stupanj prilagođenosti pojedinih sastavnica dvostrukoga imena hrvatskomu jeziku: *Michela Marija* i *Chiara Silvana*; *Kiara Lucija*.

3) Braća: jedan jednostruko, a drugi dvostruko ime (7 parova):

1.	Franjo Krešimir	Zdeslav
2.	Hrvoje	Ante Radovan
3.	Ivan Dominik	Antonijo
4.	Ivica	Marko Mario
5.	Josip Juraj	Tomislav
6.	Marijan Anđelo	Franjo
7.	Nino	Dominik Duje

Među parovima muških blizanaca kod kojih jedan nosi jednostruko, a drugi dvostruko ime nije utvrđena vezanost imena.

4) Oba brata dvostruka imena (9 parova):

1.	Ivan Željko	Fabijan Matija
2.	Luka Andrija	Lovro Izak
3.	Marlon Ivan	Robert Luka
4.	Stjepan Petar	Ivan Jura
5.	Tomislav Vid	Marko Antun
6.	Victor Miro	Johannes Mato
7.	Vinko Vicko	Lovro Vice
8.	William Gees	Milan Gees
9.	Zvonimir Grgur	Krešimir Matija

Među braćom s dvostrukim imenima samo je jedan par imena vezan, i to istom drugom imenskom sastavnicom – *William Gees* i *Milan Gees*.

5) Oba brata – trostruka imena (1 par):

Tijan Josip Antonio	Robin Marko Paulo
---------------------	-------------------

Za istospolne blizance u građi je potvrđeno 40 parova djevojčica u kojih se javljaju dvostruka imena, među kojima je 50 nositeljica dobilo dvostruko ime, te 16 parova dječaka, među kojima je njih 27 dobilo dvostruko ime. Samo u 10 parova djevojčica i 9 parova dječaka oba djeteta nose dvostruka imena, a jedan par dječaka nosi trostruka imena. Postotak parova istospolnih blizanaca u kojih su oba djeteta nositelji dvostrukih imena tako je malen (0,47%) upravo zato što je identifikacijska funkcija takvih imena prilično ugrožena. Osobito je upitna ako među sastavnicama dvostrukih imena postoji unakrsna vezanost tipa *Valentina Vilma* i *Vilma Valentina*, no nije ni mnogo manje ugrožena kad je različita prva a ista druga sastavnica (tip *Kiara Lucija* i *Nika Lucija*) ili su međusobno izrazno vezane prve te druge sastavnice (tip *Tia Ella* i *Mia Emma*).

II. Raznospolni blizanci

1) Jedno dijete jednostruko, a drugo dvostruko ime (50 parova)

1.	Ana Marija	Filip
2.	Ana Marija	Josip (2 x)
3.	Anamarija	Josip (2 x)
4.	Ana Marija	Jure
5.	Ana-Katarina	Mirko
6.	Ana-Maria	Tomislav
7.	Anamaria	Zvonimir
8.	Ana-Marija	Adam
9.	Ana-Marija	Antonio
10.	Anamarija	Ivan
11.	Ana-Marija	Ivica
12.	Anamarija	Matej
13.	Anamarija	Mislav
14.	Anamarija	Petar
15.	Ana-Marija	Siniša
16.	Ante	Ana-Marija
17.	Antonio	Ana-Marija
18.	Antonio	Barbara Laura

19.	Balbo-Matteo	Melisa
20.	Branimir Gašpar	Mihaela
21.	David	Anamarija
22.	Domagoj	Marija Ivana
23.	Emanuela	Bartolomej Bariša
24.	Ivamaría	Mihael
25.	Ivan	Anamarija
26.	Josip-Dario	Lana
27.	Katarina Ena	Matej
28.	Kristofer	Laura Elena
29.	Krunoslav	Elizabeta-Doris
30.	Leonardo	Ana Maria
31.	Luciana	Andro
32.	Lucija	Filip Jakov
33.	Luka	Laura Franciska
34.	Marko	Ana Klara
35.	Marko	Ana-Maria
36.	Marko	Anamarija
37.	Matej	Ana-Marija
38.	Mateo	Anamarija
39.	Milan	Ana Marija
40.	Nemanja	Ana Marija
41.	Nikola	Anamarija
42.	Nikola	Marija-Lucija
43.	Petar	Anamarija
44.	Petar	Marija Danijela
45.	Sofija	Gregor Tit
46.	Vid Krešimir	Idora
47.	Vlado	Anamarija
48.	Zvonimir	Ana Marija

Pojava da jedno dijete u blizanačkom paru ima jednostruko, a drugo dvostruko ime najčešća je u raznospolnih blizanaca. Pritom dvostruka imena prevladavaju u sestara. U samo sedam parova brat je nositelj dvostrukoga imena. Ženska su dvostruka osobna imena velikim dijelom sastavljena od imena *Ana* i *Mari(j)a* – 29 puta, od *Ana* i nekog drugog imena (*Luciana*, *Ana-Katarina*, *Ana Klara*) ili *Marija* i nekoga drugog imena (*Marija-Lucija*, *Marija Danijela*, *Marija Ivana*, *Ivamaría*).

2) Raznospolni blizanci: oba djeteta dvostruka imena (20 parova)

1.	Ana Marija	Luka Mihovil
2.	Anica Iva	Mate Ikostipe
3.	Anna-Maria	Daniel Michel
4.	Antea Filipa	Ivan Fran
5.	Dominik Luka	Dorotea Ana
6.	Dorja Iva	Jakov Borna
7.	Filip Lovro	Leoni Ana
8.	Jadon Javier	Allegra Ivka
9.	Jona Javor	Jana Mara
10.	Josipa-Ivona	Mijo-Matej
11.	Laura Katarina	Karlo Petar
12.	Maja Wiena	Juraj Vladimir
13.	Nika Andela	Lovro Arthur
14.	Pavel Ivan	Ema Mirena
15.	Pavla Hermana	Pavao Henrik
16.	Peter Michael	Chelsea Robin
17.	Sanel Avdija	Sanela Ajkune
18.	Stipan Ljudevit	Ana Boka
19.	Ulrike Melanie	Ulrich Mathias
20.	Zara Amber	Andy Tin

U cjelokupnoj građi u samo 20 parova raznospolnih blizanaca oboje djece nosi dvostruka imena. Među tih 40 imena tradicionalna su dvostruka imena samo *Ana Marija* i *Anna-Maria*.

Vežanost je utvrđena u samo tri blizanačka para, a riječ je o mocijskoj vežanosti između prvih sastavnica u dvostrukim imenima i podudaranju u inicijalima prvih s prvima i drugih s drugima sastavnicama: *Pavla Hermana* i *Pavao Henrik*, *Sanel Avdija* i *Sanela Ajkune* te *Ulrike Melanie* i *Ulrich Mathias*.

Zaključak

Na temelju korpusa od 4206 parova blizanaca, koji su nositelji ukupno 1082 imena, analizirale smo tipove vežanih imena i utvrdile da je od 3330 imenskih parova samo za 883 karakteristična vežanost. Među njima dominiraju izrazno pred motivacijsko-semantički vežanim parovima. U radu se nismo bavile utvrđivanjem vežanosti imena blizanaca s roditeljima i bližom rodbinom, no vjerojatno bi se takvom analizom dobili zanimljivi rezultati pa bi valjalo i u tom smjeru proširiti istraživanja. Također, u daljnjim bi istraživanjima imena blizanaca trebalo utvrditi stanje u drugim hrvatskim krajevima te proširiti njihovo proučavanje na dijakronijskoj razini.

Repertoar imena blizanaca pokazuje slične trendove kao repertoar imena ostale populacije:

- u oba nalazimo tradicijska aloglotska imena te narodna i pomodna imena
- u oba su među najčešćima imena biblijsko-svetačkoga podrijetla (muška: *Ivan*, *Marko*, *Luka*, *Ĵosip*, *Filip*; ženska: *Ana*, *Ivana*, *Petra*, *Marija*, *Lucija*)
- nadijevaju se dvostruka imena, no ona nisu česta u blizanaca kao u neblizanaca, od kojih je godine 2001. čak jedna četvrtina dobila dvostruko ime²⁹; još rjeđe oba djeteta u blizanačkom paru nose dvostruka imena. S obzirom na to da se imenima identificiraju i definiraju referenti te kako bi se postigla jednoznačnost, a izbjegla zbrka, shvatljivo je svojevrsno izbjegavanje dvostrukih imena u blizanaca.

²⁹ Usp. Frančić 2001: 84

Literatura

- ANIĆ, VLADIMIR; DUNJA BROZOVIĆ RONČEVIĆ, [i dr.] 2002. *Hrvatski enciklopedijski rječnik*, Zagreb.
- BADURINA, ANĐELKO (ur.) 1985. *Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva*, Zagreb.
- Jeruzalemska Biblija 2001. *Kršćanska sadašnjost*. Zagreb.
- FOUILLOUX, DANIELLE [et al.] 1999. *Rječnik biblijske kulture*. Zagreb.
- FRANČIĆ, ANĐELA 2002. Uvid u osobna imena rođenih u 2002. *Folia Onomastica Croatica*, 11, Zagreb, 77–93.
- FRANČIĆ, ANĐELA; MIHALJEVIĆ, MILICA 1998. Osobna imena stranog podrijetla u hrvatskoj antroponimiji. *Riječ*, 4 (1998), 1, str. 30–34.
- FRANČIĆ, ANĐELA; MIHALJEVIĆ, MILICA 1998/1999. Pomodna osobna imena, *Jezič*, 46 (1998/1999), 5, 172–178.
- KNAPPOVÁ, Miloslava 1989. *Rodné jméno v jazyce a společnosti*, Academia, Praha, str. 142–143.
- LAĐEVIĆ, MILICA 1987. *Tvorbeni modeli imena blizanaca u Vojvodini*, Novi Sad.
- MULJAČIĆ, ŽARKO 1963. Osobna imena u Dubrovniku (1800–1900). *Filologija*, 4, Zagreb, 111–128.
- NIKONOV, VLADIMIR ANDREEVIČ 1974. *Imja i občestvo*, Moskva
- OPAČIĆ, NIVES 2006. *Hrvatski u zagradama : globalizacijske jezične stranputice*, Zagreb.
- PLANK, ROBERT 1964. Names of Twins. *Names* 12, 1-5
- ŠIMUNDIĆ, MATE 1988. *Rječnik osobnih imena*, Zagreb.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR 2002. Antroponimija, *Slowinska onomastyka, Encyklopedia I.* (ur. Ewa Rzetelska-Feleszko), Warszawa – Krakow, 369–377.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR 2006. *Hrvatska prezimena*. Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb.
- Osnoven sistem i terminologija na slovenskata onomastika* 1983. Skopje.
- The World Book Encyclopedia* 2001., knj. 13, Chicago, World Book Inc,

Izvor:

1. Matične knjige rođenih u matičnim uredima Črnomerec, Maksimir i Medveščak, Grad Zagreb

Types of relatedness of names for twins

Summary

The paper deals with various types of relatedness of names of twins. Different kind of relations and connections among them is analyzed as well as parallels from other related Slavic and European languages. The analysis is based on a corpora of names of twins in the city of Zagreb recorded in the period from 1980 till 2006.

Ključne riječi: blizanci, vezana imena, izrazna vezanost, motivacijska vezanost

Key words: twins, relatedness of names, direct relatedness, relatedness by motivation

